

Oikeussektorin pohjoismainen yhteistyöohjelma 2023–2024

Sisällys

1. Esipuhe	3
2. Johdanto	6
3. Painopistealueet	8
4. Yhteistyö EU- ja Eta-asioissa ja muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa	11
5. Yhteistyön organisointi	12
6. Yhteistyöohjelman arviointi	15
Tietoja tästä julkaisusta	16

Tämä julkaisu on saatavilla myös saavutettavana verkkoversiona:
<https://pub.norden.org/politknord2023-703>

1. Esipuhe

Oikeusalan yhteistyön tavoitteena on osaltaan toteuttaa Pohjoismaiden pääministerien visiota siitä, että Pohjolasta tulee maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä (Visio 2030).

Oikeusalan yhteistyöllä edistetään Pohjoismaiden lainsäädäntöyhteisiä peruseriaatteita yhteispohjoismaisia arvoja noudattaen. Yhteistyö on myös tärkeä osa eurooppalaista lainsäädäntöyhteistyötä samoin kuin EU- ja Eta-säädösten sekä muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanoa.

Oikeusalan yhteistyön tärkeitä painopisteitä ovat demokratian ja oikeusvarmuuden edistäminen, pohjoismaisen lainsäädännön yhdenmukaisuus ja sen hyödyt sekä rikollisuuden ennaltaehkäisy. Yhteistyön tavoitteena on edistää ensisijaisesti Visio 2030:n kahta strategista painopistealuetta: sosiaalisesti kestävä Pohjola ja kilpailukykyinen Pohjola.

12 visiotavoitetta

VIHREÄ POHJOLA. Haluamme yhdessä edistää yhteiskuntiemme siirtymistä vihreään talouteen sekä hiilineutraaliutta ja kestävää kierto- ja biotaloutta.

Pohjoismaiden ministerineuvoston fokusalueet vuosina 2021–2024:

1. Vahvistetaan sellaisten ratkaisujen tutkimusta, kehittämistä ja edistämistä, jotka tukevat hiilineutraaliutta ja ilmastonmuutokseen sopeutumista liikenteen, rakentamisen, elintarvikkeiden ja energian alueilla.
2. Edistetään biologisen monimuotoisuuden säilymistä ja Pohjolan luonto- ja merialueiden kestävää käyttöä.
3. Edistetään kierto- ja biotaloutta, kestävää ja kilpailukykyistä tuotantoa, kestäviä elintarvikejärjestelmiä sekä resurssitehokkaita ja myrkyttömiä kiertokulkujia Pohjoismaissa.
4. Helpotetaan pohjoismaisten kuluttajien mahdollisuuksia valita houkuttelevia ympäristö- ja ilmastoystävällisiä vaihtoehtoja panostamalla yhteistyössä kestävään kulutukseen.
5. Edistetään kansainvälisen ympäristö- ja ilmastoyhteistyön myönteistä kehitystä

mm. tuomalla esiin pohjoismaisia vihreitä ratkaisuja.

KILPAILUKYKYINEN POHJOLA. *Haluamme yhdessä edistää Pohjolan vihreää kasvua, joka perustuu tietoon, innovointiin, liikkuvuuteen ja digitaaliseen integraatioon.*

Pohjoismaiden ministerineuvoston fokusalueet vuosina 2021–2024:

6. Tuetaan osaamista ja innovointia sekä helpotetaan vihreän, teknisen ja digitaalisen siirtymän ja kasvavan biotalouden luomien kehittymismahdollisuuksien täysimääräistä hyödyntämistä pohjoismaisissa yrityksissä.

7. Kehitetään valmiuksia ja hyvin toimivia työmarkkinoita, jotka vastaavat vihreän siirtymän ja digitaalisen kehityksen mukanaan tuomiin vaatimuksiin ja tukevat vapaata liikkuvuutta Pohjolassa.

8. Hyödynnetään digitalisaatiota ja koulutusta Pohjoismaiden välisten yhteyksien tiivistämiseksi entisestään.

SOSIAALISESTI KESTÄVÄ POHJOLA. *Haluamme yhdessä edistää osallisuutta, tasa-arvoa ja yhtenäisyyttä alueella, jossa on yhteiset arvot ja jossa vahvistetaan kulttuurivaihtoa ja hyvinvointia.*

Pohjoismaiden ministerineuvoston fokusalueet vuosina 2021–2024:

9. Edistetään kaikkien ulottuvilla olevaa hyvää, tasa-arvoista ja turvattua terveyttä.

10. Pyritään saamaan kaikki pohjoismaalaiset mukaan vihreään siirtymään ja digitaaliseen kehitykseen, hyödyntämään siirtymän potentiaalia sekä estämään sen mukanaan tuomien yhteiskunnallisten jakolinjojen lisääntyminen.

11. Annetaan pohjoismaiselle kansalaisyhteiskunnalle, erityisesti lapsille ja nuorille vahvempi ääni ja osallisuus pohjoismaisessa yhteistyössä sekä lisätään heidän tietojaan naapurimaiden kielistä ja kulttuureista.

12. Säilytetään Pohjolassa vallitseva luottamus ja yhteenkuuluvuus, yhteiset arvot ja pohjoismainen yhtenäisyys ja pidetään sen keskiössä kulttuuri, demokratia, tasa-arvo, osallistaminen, syrjimättömyys ja sananvapaus.

Visio 2030

Kilpailukykyinen Pohjola

Haluamme yhdessä edistää Pohjolan vihreää kasvua, joka perustuu tietoon, innovointiin, liikkuvuuteen ja digitaaliseen integraatioon.

**Pohjolasta tulee
maailman
kestävin ja
integroitunein
alue**

Vihreä Pohjola

Haluamme yhdessä edistää yhteiskuntiemme siirtymistä vihreään talouteen sekä hiilineutraaliutta ja kestävää kierto- ja biotaloutta.

Sosiaalisesti kestävä Pohjola

Haluamme yhdessä edistää osallisuutta, tasa-arvoa ja yhtenäisyyttä alueella, jossa on yhteiset arvot ja jossa vahvistetaan kulttuurivaihtoa ja hyvinvointia.

2. Johdanto

2.1. Yleistä oikeusalan yhteistyöstä

Yhteistyö perustuu Helsingin sopimuksen periaatteisiin ja pääministerien visioon pohjoismaisesta yhteistyöstä.

Oikeusyhteistyössä priorisoidaan alueita, joilla voidaan saavuttaa pohjoismaista hyötyä. Tämän mukaisesti painoarvoa annetaan asioille, joissa yhteisillä tai yhteneväisillä pohjoismaisilla toimilla ja ratkaisuilla, kuten tutkimuksella, saavutetaan paremmat tulokset kuin samoilla kansallisilla toimilla. Tämä tarkoittaa myös, että pohjoismaisen osaamisen vahvistamista painotetaan ja että yhteyksiä Pohjoismaiden välillä parannetaan.

Yhteistyössä keskitytään erityisesti perusedellytyksiin demokratian, luottamuksen ja yhteenkuuluvuuden säilyttämiseksi Pohjoismaissa.

Rikollisuus ei tunne rajoja fyysisessä eikä digitaalisessa maailmassa. Yhteinen haaste Pohjoismaille on rajat ylittävä rikollisuus. Sen vuoksi rajat ylittävää rikollisuutta torjuva ja ehkäisevä poliisiyhteistyö on yksi painopistealue oikeusallalla tehtävässä yhteistyössä.

Radikalisoituminen ja väkivaltaan helposti tarttuva ekstremismi ovat myös Pohjoismaiden yhteisiä haasteita, jotka voivat uhata demokratiaa ja yhteenkuuluvuutta Pohjolassa. Oikeusalan yhteistyön puitteissa maat pyrkivät myös hankkimaan osaamista, jonka avulla näitä ilmiöitä voidaan ennalta ehkäistä ja torjua.

Digitalisaation avulla voidaan parantaa julkishallinnon ja tuomioistuinten saavutettavuutta ja tehokkuutta. Tämä on erityisen ajankohtainen asia koronapandemian aikana Pohjoismaissa käyttöön otettujen rajoitusten takia. Julkisen sektorin digitalisointi sisältää kuitenkin haasteita, jotka sivuavat yksilöiden ja yritysten oikeusturvaa. Tässä asiassa Pohjoismaiden välinen tiedonvaihto on erityisen tärkeää, ja hyödyllistä on myös pitää yhteyksiä Pohjolan ulkopuolisiin maihin kuten Baltian maihin.

Pohjoismaiden lainsäädännössä on maiden välisiä eroja, jotka vaikuttavat perheisiin, elinkeinoelämään ja vapaaseen liikkuvuuteen Pohjolassa. Oikeussektorin työ lainsäädännön yhdenmukaisuuden edistämiseksi mm. EU- ja Eta-säädösten täytäntöönpanossa Pohjoismaissa on tärkeää sen varmistamiseksi, ettei synny uusia rajaesteitä.

Oikeusalan yhteistyöllä pyritään lisäksi vahvistamaan syrjinnän torjuntaa ja

pitämään huolta perusoikeuksista kuten miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta, lasten ja nuorten oikeuksista, toimintarajoitteisten henkilöiden oikeuksista sekä LGBTQI+ -henkilöiden oikeuksista.

2.2. Yhteistyöalueet

Oikeussektorin yhteistyöhön sisältyvät osa-alueet, jotka suurimmassa osassa Pohjoismaita kuuluvat oikeusministeriön toimivaltaan.

Oikeussektorin työtä tehdään seuraavilla julkisoikeuden aloilla: rikosoikeus ja prosessioikeus, tuomioistuinjärjestelmä, rikosten ja terrorismin torjunta, rikoksen uhrien suojelu ja poliisiyhteistyö sekä turvapaikkaan, maahanmuuttoon, syrjintään, perus- ja ihmisoikeuksiin liittyvät asiat. Myös muut julkisoikeuden alat, kuten hallinto-oikeus, kansalaisten oikeus tutustua asiakirjoihin ja henkilötietosuojaa koskeva lainsäädäntö ovat oikeusalan yhteistyöalueita.

Lisäksi oikeussektorin yhteistyötä tehdään yksityisoikeuden alalla kuten perheoikeuden, varallisuus- ja sopimusoikeuden sekä kuluttajaoikeuden alalla.

2.3. Yhteistyöohjelman voimassaoloaika

Pohjoismaiden oikeusalan ministerineuvosto hyväksyi 10. tammikuuta 2019 tämän yhteistyöohjelman, jonka alkuperäinen voimassaoloaika oli 2019–2022. Ohjelman voimassaoloaika jatketään nyt vuosiksi 2023–2024. Vuoden 2024 jälkeen laadittava yhteistyöohjelma pohjautuu [Pohjoismaiden ministerineuvoston Visio 2030 -toimintasuunnitelmaan](#), joka on voimassa vuoden 2024 jälkeen.

3. Painopistealueet

Oikeusalan yhteistyö keskittyy kolmeen strategiseen painopistealueeseen: oikeusvarmuuden turvaaminen, Pohjoismaiden lainsäädännön yhdenmukaisuus ja sen hyödyt sekä rikollisuuden ennaltaehkäisy. Näillä osa-alueilla tehtävän yhteistyön kautta oikeussektori toteuttaa omalta osaltaan Pohjoismaiden ministerineuvoston Visio 2030:n strategisia painopistealueita kilpailukykyinen Pohjola ja sosiaalisesti kestävä Pohjola.

3.1. Kilpailukykyinen Pohjola

3.1.1. Pohjoismaiden lainsäädännön yhdenmukaisuus ja sen hyödyt

Oikeusyhteistyön avulla edistetään Pohjoismaiden lainsäädännön yhdenmukaisuutta ja pohjoismaista hyötyä ja tuetaan siten vapaata liikkuvuutta. Samalla vältetään uusien rajaesteiden syntyminen maiden lainsäädännössä olevien erojen takia. Tämä työ kuuluu tavoitteen 7 piiriin Visio 2030 -toimintasuunnitelmassa.

Helsingin sopimuksessa tavoitteena on oikeusalan keskinäinen koordinointi. Tämä ei kuitenkaan välttämättä tarkoita sitä, että maiden lainsäädännön on oltava täysin identtistä. Pohjoismaiden lainsäädännön yhdenmukaisuus kattaa lainsäädännön osalta myös pyrkimyksen yhteiseen rakenteeseen ja yhteisiin oikeudellisiin peruseräisiin. Oikeusyhteistyön tarve, laajuus ja luonne riippuvat oikeusalaista.

Oikeusyhteistyöstä todetaan Helsingin sopimuksessa muun muassa seuraavaa:

4 artikla

Sopimuspuolten on jatkettava lakiyhteistyötä mahdollisimman suuren yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi yksityisoikeuden alalla.

5 artikla

Sopimuspuolten olisi pyrittävä yhdenmukaistamaan rikosta ja rikoksen seuraamuksia koskevat säännöksensä. Toisessa Pohjoismaassa tehdyn rikoksen tutkinnan ja syytteen panon tulisi mahdollisimman laajalti voida tapahtua myös toisessa Pohjoismaassa.

Oikeusyhteistyön tärkeä tavoite on, että maiden lainsäädäntö ja muu sääntely ovat muodoltaan ja sisällöltään kansalaisten saatavilla ja että kansalaiset ja yritykset voivat liikkua vapaasti Pohjoismaiden rajojen yli ilman tarpeettomia rajaesteitä. Maiden tehtävänä on varmistaa niin hyvin kuin mahdollista, ettei uuden

lainsäädännön myötä synny uusia rajaesteitä. Esimerkiksi EU- ja Eta-säädösten ja muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanossa tulee erityisesti pyrkiä lainsäädännön yhdenmukaisuuteen, jottei luoda uusia rajaesteitä.

Lainvalmistelutyössä maiden tulisi aina asian sitä edellyttäessä hankkia tietoa muissa Pohjoismaissa voimassa olevasta lainsäädännöstä, ja jotta pohjoismaisen lainsäädännön tunnettuus paranisi – mikä on pohjoismaisen lainsäädännön yhdenmukaisuuden edellytys –, tulee lakiehdotusten aina tarvittaessa sisältää selvitys muiden Pohjoismaiden voimassa olevasta lainsäädännöstä.

3.2. Sosiaalisesti kestävä Pohjola

3.2.1. Oikeusvarmuuden turvaaminen

Pohjoismaisen oikeusyhteistyön avulla pyritään varmistamaan vahvat demokraattiset päätöksentekoprosessit Pohjoismaissa ja huolehtimaan oikeusvarmuuden toteutumisesta sekä suhteessa kansalaisiin että yrityksiin. Tämä auttaa ylläpitämään luottamusta, yhteenkuuluvuutta ja yhteisiä arvoja Pohjolassa. Tämä työ kuuluu tavoitteen 12 piiriin Visio 2030 -toimintasuunnitelmassa.

Näillä strategisilla osa-alueilla tehtävässä oikeusyhteistyössä priorisoidaan kansalaisten ja yritysten oikeusturvan tukemista mm. julkisen sektorin digitalisaation yhteydessä.

Vuosina 2021–2024 oikeussektori toteuttaa yhdessä MR-Digitalin kanssa monialaisen hankkeen, jossa selvitetään julkisen sektorin digitalisaation vaikutuksia kansalaisten ja yritysten oikeusturvaan Pohjoismaissa.

3.2.2. Rikollisuuden ennaltaehkäisy

Rikollisuus ja terrorismi aiheuttavat turvattomuutta ja eriytymistä yhteiskunnassa. Oikeussektorin rikollisuutta ehkäisevät toimet ovat sen vuoksi tärkeä osa pohjoismaista yhteistyötä, jolla pyritään vahvistamaan luottamusta, yhteenkuuluvuutta ja yhteisiä arvoja Pohjoismaissa. Tämä osa-alue kuuluu tavoitteen 12 piiriin Visio 2030 -toimintasuunnitelmassa.

Pohjoismailla on edessään pitkälti samat haasteet rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa, sillä ne ovat usein rajat ylittäviä ilmiöitä. Sama koskee ihmiskaupan vastaista taistelua, internetissä tapahtuvaa seksuaalista hyväksikäyttöä sekä muita seksuaalirikoksia.

Tiiviillä pohjoismaisella yhteistyöllä on siksi suuri merkitys sen kannalta, miten Pohjoismaat pystyvät kohtaamaan nämä haasteet tulevaisuudessa.

Kyse on muun muassa pohjoismaisesta poliisiyhteistyöstä, mutta myös tiedonvaihdesta lainsäädäntöaloitteiden yhteydessä ja sektorin työalaan kuuluvien selvitysten rahoittamisesta.

Yhteistyön tulee parantaa Pohjoismaiden välisiä yhteyksiä ja sen tulee vahvistaa maiden osaamista kyseisillä alueilla. Konkreettisenä esimerkkinä voidaan mainita, että sektorilla on tehty työtä monta vuotta lapsiin kohdistuvan seksuaalisen hyväksikäytön torjumiseksi.

3.2.3. Pohjoismaiden lainsäädännön yhdenmukaisuus ja sen hyödyt

Oikeusyhteistyö, jonka avulla edistetään Pohjoismaiden lainsäädännön yhdenmukaisuutta ja pohjoismaista hyötyä kuten kohdassa 3.1 on kuvattu, tukee myös sosiaalisesti kestävästä Pohjolan tavoitetta. Siten se edistää tavoitteen 12 saavuttamista Visio 2030 -toimintasuunnitelmassa, mm. perheoikeuden alalla.

4. Yhteistyö EU- ja Eta-asioissa ja muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa

4.1 Yhteistyö EU- ja Eta-asioissa

Oikeusyhteistyön puitteissa pyritään arvioimaan EU- ja Eta-säädösten vaikutuksia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa EU:n päätösprosessia. Tärkeimmät EU- ja Eta-säädösehdotukset käsitellään tarpeen mukaan virkamieskomiteassa sen tutkimiseksi, antavatko ne aihetta yhteispohjoismaisiin keskusteluihin EU:n lainsäädäntöprosessin aikana, tai kun EU-säädöksiä siirretään osaksi kansallista lainsäädäntöä.

EU- ja Eta-säädösten täytäntöönpanossa voidaan hyödyntää mahdollisuutta vaihtaa kokemuksia ja tehostaa työtä muun muassa yhteispohjoismaisilla selvityksillä. Virkamiesten ja viranomaisten välistä epävirallista yhteistyötä tulee jatkaa ja kehittää edelleen.

Kaikkien Pohjoismaiden ei välttämättä tarvitse valita samanlaisia lainsäädäntöratkaisuja, mutta on tärkeää, että Pohjoismaat ymmärtävät ja tulkitsevat yhteisölainsäädäntöä samalla tavalla.

4.2 Yhteistyö muilla kansainvälisillä foorumeilla

Pohjoismaiseen oikeusyhteistyöhön sisältyy pohjoismaisen yhteydenpidon, keskustelujen ja tarvittaessa poliittisen ja virkamiestason koordinoinnin edistäminen, esimerkiksi YK:ssa ja Euroopan neuvostossa käytävien kansainvälisten neuvottelujen yhteydessä.

Yhteistyötä tehdään myös kansainvälisiin elimiin edustajia nimettäessä, mikäli kaikki Pohjoismaat eivät voi olla samanaikaisesti edustettuina.

5. Yhteistyön organisointi

5.1. Oikeusasioiden ministerineuvosto ja virkamieskomitea

Päävastuu yhteistyöstä on oikeusministereillä (MR-JUST). Ministerit käsittelevät vuotuisessa kokouksessaan Pohjoismaille ajankohtaisia poliittisia kysymyksiä liittyen pohjoismaisen yhteistyön käynnistämiseen uusilla oikeusaloilla tai uusien yhteispohjoismaisten ratkaisujen löytämiseen.

Oikeusyhteistyön pohjoismainen virkamieskomitea (ÄK-JUST) koostuu johtavista virkamiehistä, jotka vastaavat oikeus- ja lainsäädäntökysymyksistä omien maiden oikeusministeriöissä. Komitea valmistelee vuotuiset ministerikokoukset ja vastaa niiden seurannasta. Lisäksi komitea käynnistää uusia hankkeita. Virkamieskomitean kokouksissa maat vaihtavat lisäksi tietoa uudesta lainsäädännöstä, oikeuskäytännöstä ja muista ajankohtaisista oikeudellisista kysymyksistä.

Oikeusministerit tai virkamieskomitea voivat päättää pysyvien tai määräaikaisten työryhmien asettamisesta. Tällaisissa tapauksissa virkamieskomitea päättää työryhmien toimeksiannoista ja päättää työryhmien mahdollisesta budjetista.

Virkamieskomitea tekee lisäksi yhteistyötä Pohjoismaiden ministerineuvoston muiden virkamieskomiteoiden kanssa.

5.2. Puheenjohtajuus

Tuleva puheenjohtajamaa esittelee viimeistään virkamieskomitean edellisen vuoden kolmannessa kokouksessa puheenjohtajakaudelle suunnitellut oikeussektorin suunnitelmat, toimet ja aloitteet, jotta virkamieskomitea ehtii käsitellä niitä.

Tuleva puheenjohtajamaa esittelee samalla myös suunnitellut hankkeet, seminaarit, selvitykset ja muun toiminnan sekä niiden budjettikehykset.

5.3. Budjetti

Vuoden ensimmäisessä virkamieskokouksessa käsitellään ja hyväksytään seuraavan kalenterivuoden budjetti tavoitteineen ja priorisoitavine toimineen.

Virkamieskomitean budjettikäsittely tulee saada päätökseen niin hyvissä ajoin, että tulokset voidaan sisällyttää Pohjoismaiden ministerineuvoston pääsihteerin valmistelemaan koko ministerineuvostoa koskevaan budjettiehdotukseen.

5.4. Hankevarojen käyttö

Oikeusyhteistyön ministerineuvosto tai virkamieskomitea voi vuotuisen budjettikehyksen puitteissa tukea oikeussektorin konferenssien, seminaarien, tutkimuksen sekä selvitysten ja muiden toimien rahoitusta.

Virkamieskomitea seuraa ministerineuvoston hankebudjetin käytön yleisiä suuntaviivoja.

Varoja voidaan myöntää ulkoisiin hankkeisiin hakemuksesta, mikäli muun muassa "pohjoismaisen hyödyn" kriteeri toteutuu.

Lisäksi virkamieskomitea on päättänyt varata hankevaroja Viron, Latvian ja Liettuan kanssa tehtävään yhteistyöhön kohdan 5.6 mukaisesti.

Oikeusyhteistyön hankevarojen käyttöön sovelletaan Pohjoismaiden ministerineuvoston hankesopimusten yleisiä ehtoja.

Tulosten ja hankkeiden vaikutusten raportointi tehdään ministerineuvoston raportointimallin mukaan. Lisäksi pyydetään sektorilta hankkeisiin ja muihin aloitteisiin rahoitusta saavia toimijoita toimittamaan lyhyt kuvaus hankkeiden tuloksista ja vaikutuksista.

Mikäli aiheellista, työn tulokset esitetään oikeusministereille vuosittaisessa oikeusministerien kokouksessa.

5.5. Vuoropuhelua Pohjoismaiden neuvoston kanssa

Pohjoismaiden oikeusministerit pyrkivät käymään vuoropuhelua Pohjoismaiden neuvoston kanssa osapuolille tärkeissä asioissa. Näin toimitaan esimerkiksi yhteistyöohjelmaa laadittaessa ja tarkistettaessa.

5.6. Yhteistyö Baltian maiden kanssa

Pohjoismaiden oikeusministerit tapaavat Viron, Latvian ja Liettuan oikeusministerit vähintään joka toinen vuosi. Yhteistyön puitteissa on asetettu virkamiehistä koostuva kontaktiryhmä (Nordic Baltic Contact Group), joka kokoontuu tarpeen mukaan mutta vähintään kerran vuodessa ja jolla on oma mandaatti.

Puheenjohtajuus kiertää maiden välillä, ja sihteeristötoiminnoista vastaa Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristö.

Yhteistyö perustuu ajatukseen siitä, että tiivis alueellinen yhteistyö on tärkeää sekä EU:ssa että kolmansien maiden kanssa.

5.7. Muu pohjoismainen oikeusyhteistyö

Oikeusalalla on kolme pohjoismaisista virkamiehistä muodostettua työryhmää, jotka käsittelevät perheoikeuteen, rikosoikeuteen ja ihmiskaupan torjumiseen liittyviä asioita.

Työryhmät voivat hakea oikeusyhteistyön virkamieskomitealta (ÄK-JUST) rahoitusta kokousten pitämiseen ja ne raportoivat tarvittaessa kokousten sisällöstä.

Pohjoismaiden ministerineuvoston tekemän pohjoismaisen yhteistyön lisäksi käytännön yhteistyötä tehdään koko oikeussektorin alalla.

5.8. Horisontaalisten strategioiden käsittely

Pohjoismaiden ministerineuvostossa on päätetty, että tasa-arvo, lasten ja nuorten oikeudet sekä kestävyysnäkökulma on sisällytettävä ministerineuvoston kaikkeen työhön. Tämä tarkoittaa muun muassa, että näiden näkökulmien tulee olla mukana hankerahoitusta jaettaessa.

5.8.1. YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelma Agenda 2030 ja kestävyysnäkökulma

Sektorin työssä pyritään olennaisilta ja lisäarvoa tuovilta osin siihen, että kaikki sektorin tukemat hankkeet ja aloitteet liittyvät YK:n Agenda 2030:n tavoitteiden toteuttamiseen, mukaan lukien tavoite 16: "Edistää rauhanomaisia yhteiskuntia ja taata kaikille pääsy oikeuspalveluiden pariin; rakentaa tehokkaita ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla".

5.8.2. Tasa-arvonäkökulma

Yhteistyöohjelman painopistealueisiin liittyy monessa tapauksessa tasa-arvonäkökulma. Konkreettinen esimerkki tästä on sektorilla tehtävä yhteistyö seksuaalirikosten ja ihmiskaupan torjumiseksi. Tasa-arvonäkökulma on tärkeä huomioida myös oikeussektoriin kuuluvissa perheoikeudellisissa asioissa.

5.8.3. Lasten ja nuorten oikeudet

Lasten ja nuorten näkökulma sisältyy sekä rikosten torjuntaan että ennaltaehkäisyyn, josta esimerkkinä voidaan mainita internetissä tapahtuvan seksuaalisen hyväksikäytön torjunta. Lisäksi se sisältyy perheoikeudellisiin asioihin, jossa lapsen edulla on keskeinen merkitys.

6. Yhteistyöohjelman arviointi

Yhteistyöohjelmaa tulee arvioida viimeistään vuonna 2024, ja arviointi tulee tehdä vuoden 2024 jälkeen voimassa olevan Visio 2030 -toimintasuunnitelman pohjalta.

Tietoja tästä julkaisusta

Oikeussektorin pohjoismainen yhteistyöohjelma 2023–2024

PolitikNord 2023:703

ISBN 978-92-893-7487-3 PDF

ISBN 978-92-893-7488-0 ONLINE

<http://dx.doi.org/10.6027/politknord2023-703>

© Pohjoismaiden ministerineuvosto 2023

Kannen valokuva: Unsplash.com

Julkaistu: 6.02.2023

Ulkoasu: Louise Jeppesen

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismainen yhteistyö on yksi maailman laajimmista alueellisista yhteistyömuodoista. Yhteistyön piiriin kuuluvat Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska sekä Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti.

Pohjoismaista yhteistyötä tehdään politiikan, talouden ja kulttuurin aloilla tärkeänä osana eurooppalaista ja kansainvälistä yhteistyötä. Pohjoismaisen yhteisön tavoitteena on vahva Pohjola vahvassa Euroopassa.

Pohjoismainen yhteistyö pyrkii vahvistamaan pohjoismaisia ja alueellisia etuja ja arvoja globaalissa maailmassa. Maiden yhteiset arvot lujittavat osaltaan Pohjolan asemaa yhtenä maailman innovatiivisimmista ja kilpailukykyisimmistä alueista.

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Nordens Hus

Ved Stranden 18

DK-1061 Kööpenhamina

www.norden.org

Tutustu muihin pohjoismaisiin julkaisuihin www.norden.org/fi/publikationer